«ODOBNOMA»

fanini 2-sinfda o'rganish bo'yicha o'quv-metodik qo'llanma

(ish daftari)

Majburiy
bepul nusxa

TOSHKENT
«YANGIYO'L POLIGRAF SERVIS»
2013

UO'K: 177(072)
KBK 74.200.51
O-24

— Маънавий тарбия

«Odobnoma» fanini 2-sinfda o'rganish bo'yicha o'quv-metodik qo'llanma: ish daftari / tuzuvchi M. U. To'ychiyeva; mas'ul muharrir H. J. Dalimov. - Toshkent.: «Yangiyo'l poligraf servis», 2013. - 96 b.

UO'K: 177(072)
KBK 74.200.51

ISBN 978-9943-4222-1-6

Tuzuvchi: ***To'ychiyeva M.U.***

Mas'ul muharrir:

H.J. Daminov – XTV ma'naviy-ahloqiy tarbiya boshqarmasi boshlig'i.

Ilmiy-uslubiy maslahatchi:

A. Xolbekov – sotsiologiya fanlari doktori, professor.

Taqrizchilar:

N. Ismatova – Respublika ta'lim markazi bo'lim boshlig'i;
M. Panjiyeva – Respublika ta'lim markazi bosh metodisti.

Ushbu o'quv-metodik qo'llanma 2-sinf o'quvchilarining «Odobnoma» fanini o'rganishlarini osonlashtirish uchun mo'ljallangan. Unga O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch» kitobidagi fikr va g'oyalar singdirilgan.

Shartli belgilar:

— mavzu bo'yicha savol va topshiriqlar

— qalamlar yordamida bajariladigan topshiriqlar

— yozma tarzda bajariladigan topshiriqlar

— krossvord va rebus topshiriqlar

— O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch» kitobidan olingan fikrlar.

ISBN 978-9943-4222-1-6

© «Yangiyo'l poligraf servis», 2013

2014/6
A
333
Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MK
10 41824
3gl

MUNDARIJA

1. So‘zlashish odobi

1-DARS 5

2-DARS 8

2. Yaxshi so‘z

3-DARS 10

4-DARS 13

5-DARS 16

3. Ota-ona – aziz va mo‘tabar

6-DARS 19

7-DARS 22

4. Qiz bolalar odobi

8-DARS 25

9-DARS 28

5. O‘g‘il bolalar odobi

10-DARS 31

11-DARS 34

6. Rostgo‘ylik va halollik

12-DARS 37

7. Buyuklik

13-DARS 40

8. Ajdodlar merosi

14-DARS 43

15-DARS 46

9. Maqtanchoqlik – yomon odat, kamtarlik keltirar saodat
16-DARS 49
10. Vaqt qadri
17-DARS 52
18-DARS 55
11. Insonparvarlik
19-DARS 58
20-DARS 61
12. Hashar – xayrli va savobli ishdir
21-DARS 64
22-DARS 67
13. Dangasadan hamma bezor
23-DARS 70
24-DARS 73
14. Mehmondo'stlik odobi
25-DARS 76
15. Kiyinish odobi
26-DARS 79
16. Do'st bo'lish odobi
27-DARS 81
17. Vatan – muqaddas
28-DARS 84
29-DARS 87
18. Quvonchli kunlarni nishonlash
30-DARS 90

1. SO‘ZLASHISH ODOBI

1-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Sizga kim bilan gaplashish ko‘proq yoqadi? Nima sababdan?
- Qanday kishilarni shirin so‘zli, yaxshi muomalali deyish mumkin?
- Rasmlarga qarab so‘zlashish odobi haqida fikringizni bildiring.

2. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring.

Shirin so‘z, yaxshi muomala

yomon so‘z to‘q-moqqa o‘xshar

Yaxshi so‘zdan olam yashnaydi,

dilini yayratadi

Yaxshi so‘z qay-moqqa o‘xshar,

yomon so‘zdan odam qaqshaydi

3. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ushbu gaplarning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) ______ so‘zlashganida aslo aralashmang.
2) Har bir so‘zni avval ________, so‘ng _________ga odatlaning.
3) Hech qachon ________ gapirmang, oqibati yomon bo‘ladi, o‘zingiz uyalib qolasiz.

Foydalanish uchun so‘zlar: o‘ylab, kattalar, yolg‘on, so‘zlash.

4. Tushirib qoldirilgan unli harflarni o‘rniga qo‘yib, maqollarni to‘ldiring va ularni izohlab bering.

1

BOSH_NGG_ QIL_CH K_LS_

H_M YOLG‘_N S_ZL_M_

2

YAXSH_ S_Z Q_ND

YED_R_R,

YOMO_ S_Z P_ND

YED_R_R.

3

Y_M_N G_P —

B_SH QOZI_I,

Y_XSH_ G_P —

J_N OZ__I.

4

ACHCH_Q SAV_L BE_IB,

SHI_IN J_V_B KU_MA.

2-DARS

1. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib gaplarni to'ldiring. Ushbu gaplarning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Atrofdagilarni _______________ qilmaslik eng yomon odat. _______________ qilish undan ham yomon.
2) _______________ bilan gapirgan kishini hamma tinglaydi.
3) Agar sizdan biror narsa haqida so'rasalar, _______________ ohangda javob bering.
4) Nutqingizga e'tibor bering, bir so'zni _______________ aytmang.

Foydalanish uchun so'zlar: muloyim, takror-takror, kamtarlik, nazar-pisand, maqtanchoqlik.

2. Harflar bunda betartib
Joylashgandir bo'lib jam.
O'rnida topsa tarkib,
Bo'lar bir so'z mujassam.

1) A T O CH M Q A N Q

____

2) A K T M R A

____

3) O L O Y G‘ N

____

Hosil bo‘lgan so‘zlarni izohlab bering.

3. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring.

Birovga yomon so‘z aytma,	Yaxshining yomon so‘zi yaxshi
Yomonning yaxshi so‘zidan,	Ko‘ngilga borib muz bo‘lar
Quloqdan kirgan sovuq so‘z,	undan yaxshi so‘z kutma

4. Ma’nodosh so‘zlarni bir xil rangga bo‘yang.

sovuq so‘z	yomon so‘z	shirin so‘z
iliq so‘z	yoqimli so‘z	achchiq so‘z

2. YAXSHI SO'Z

3-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarni izohlab bering.
- Siz do'stingiz bilan suhbatlashganingizda ishlatadigan iliq so'zlarni yozing. ______________________________

  ____
- Befarqlik suhbatdoshingizga qanday ta'sir ko'rsatadi?
- Suhbatdoshingizga nisbatan befarq bo'lmaslik uchun nimalar qilish kerak?

  ____

  ____

  ____

2. Yoqimli ● yoqimsiz ● so‘zlarni ajrating. Har bir so‘z ishtirokida bittadan gap tuzing.

shirin | yumshoq | achchiq

iflos | sovuq | pokiza

qattiq | toza | iliq

3. Bo'sh kataklarga mos harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlarning ma'nosini ayting. Eniga hosil bo'lgan iboralarni izohlab bering

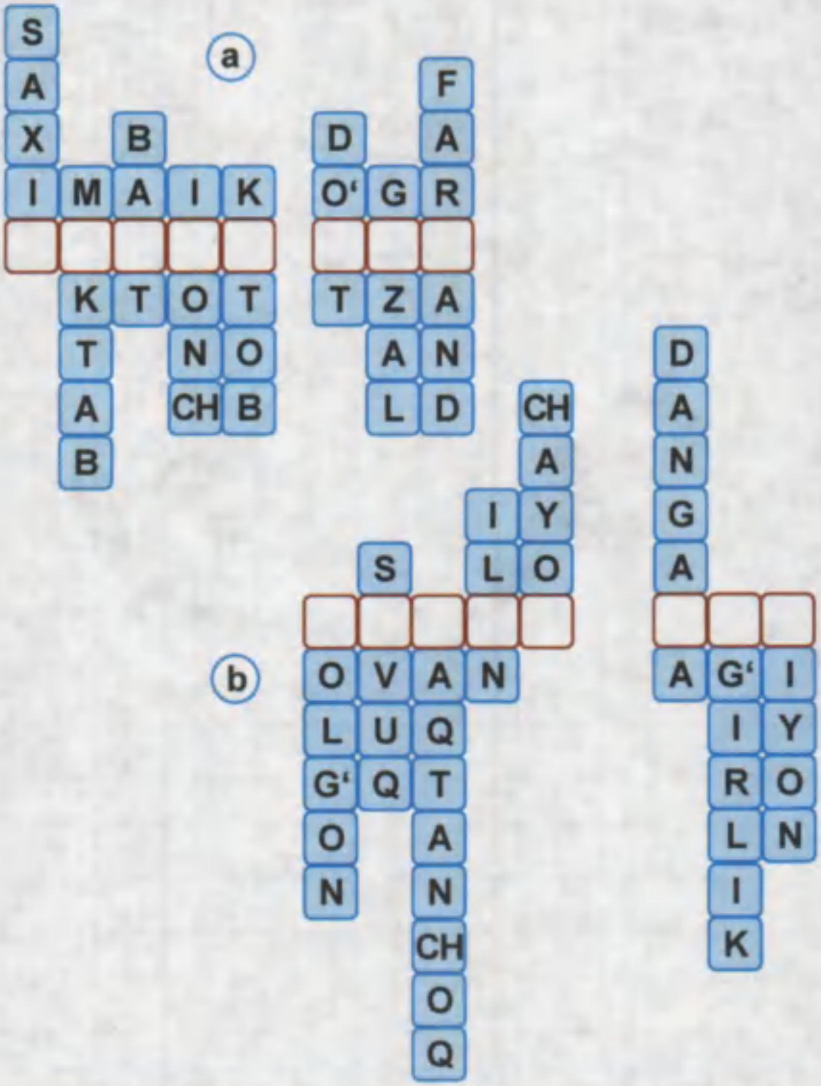

4-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda kimlar tasvirlangan? _____
____
- Ushbu tasvirlarga qarab qaysi qo‘shiq xayolingizga keladi? ____________
____
- Nima uchun bola alla aytilganda uxlab qoladi? ______________________
____
- Allaning sehri nimada deb o‘ylaysiz?

2. 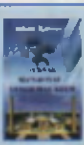

Jamiki ezgu fazilatlar inson qalbiga, avvalo, ona allasi, ona tilining betakror jozibasi bilan singadi.

1) Onalarimiz aytadigan alla qo‘shig‘i haqida nimalar bilasiz?
2) Ona allasining jozibasi, uning yoqimli ohangi haqida gapirib bering.

3. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ushbu gaplarning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) ________ qadim-qadimdan onalarimiz tomonidan kuylab kelingan qo‘shiq.
2) Ona ______siga eng yaxshi tilaklar tilaydi.
3) ______ning go‘zalligi onaning alla aytishi va bolaning alla ohangidan orom olayotganida yaqqol namoyon bo‘ladi.
4) Dono xalqimiz: «_______ bilan bola — ______ bilan lola» deydi.

Foydalanish uchun so‘zlar: Alla, ona, bola, gul, dunyo.

4. Harflar bunda betartib
Joylashgandir bo'lib jam.
O'rnida topsa tarkib,
Bo'lar bir so'z mujassam.

1) L L A A ____________

2) Y O T A H ____________

3) Q Q I SH O' ____________

5. Moslarini topib, odobga doir maqollarni to'ldiring.

Osh kattadan,	kishining husni
Yaxshi xulq	betga chopar
Odobni	suv kichikdan
Odobsiz	beodobdan o'rgan

5-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmda kimlar va nimalar tasvirlangan?

  1. ______________ 2. ______________

  3. ______________ 4. ______________

- Bolalarga shirin so'zni kimlar o'rgatadi? Ularning nomini yozing. ______________

  ____

- Siz shirin so'zli bo'lish uchun kimlardan o'rnak olasiz? ______________

  ____

2. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring.

Yaxshi so‘z kuldirar	**Soz gapir**
Tilingda bo‘lsa boling	**Yomon so‘z o‘ldirar**
Oz gapir	**Kulib turar iqboling**

3. Yaxshi va yomon so‘zlar yozilgan taxtachalarni mos yashiklarga «joylashtiring». Ushbu so‘zlar ishtirok etgan gaplar tuzib yozing

2016
A
333
Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston MK

4.

Ta'limni tarbiyadan, tarbiyani esa ta'limdan ajratib bo'lmaydi – bu sharqona qarash, sharqona hayot falsafasi.

1) Ta'lim orqali bilim beriladi, tarbiya orqali yaxshi xulq va ahloq hosil qilinadi. Ularning birini ikkinchisidan ajratib bo'ladimi?
2) Bola yaxshi o'qisayu odobsiz bo'lsa, bunday boladan yaxshilik kutsa bo'ladimi?
3) O'qituvchining intizom haqidagi fikrlari ta'limga taalluqlimi? Tarbiyaga-chi? Yangi dars haqidagi fikrlari-chi?

3. OTA-ONA – AZIZ BA MO‘TABAR

6-DARS

1. Savol va topshiriqlar:
   - Siz maktabda yaxshi o‘qib a’lo baholar olsangiz kimlar sizdan xursand bo‘ladi? Nima uchun?
   - Nima uchun onangiz sizga shirin-shirin taomlar pishirib beradi? Sizni xursand qilishga harakat qiladi? Siz ham onangizni xursand qilasizmi?
   - Siz ota-onalarimizni hurmat qilish, e’zozlash kerakligi haqida gapirib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ushbu gaplarning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ________ farzand uchun eng aziz va mo'tabar insonlardir.

2) Ota-ona farzandiga yaxshi ________ va ________ o'rgatadi.

Foydalanish uchun so'zlar: xulq, ota-ona, odob.

3. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring. Hosil bo'lgan maqollarni tushunib oling.

Ota - ona rozi	**Onangni oy bil**
Otangni quyosh bilsang	**Osmon oftobi bilan go'zal**
Inson odobi bilan	**Odob oldidan ketma**
Ota oldidan o'tma	**El rozi**

4. Savollarga javob yozing.

1) Ota-onangizga qanday ishlarda yordamlashasiz? ______________________________

____

____

____

2) Ota-onangiz ishdan charchab kelganda ularni ko'nglini qanday ko'tarasiz?

____

____

____

____

3) Siz ota-onangizdan qanday ishlarda yordam so'raysiz? ______________________________

____

____

____

4) Ota-ona haqida maqollar keltiring.

____

____

____

____

____

7-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Oila deganda nimani tushunasiz?
- Oila a'zolari kimlardan iborat bo'ladi? ______________________________
- Oiladagi hamjihatlik kimlarga bog'liq?
- Oila boshlig'i kim? __________________
- Oilada otaning o'rni haqida gapirib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ushbu gaplarning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Ota-onani hurmatlash, ayab-asrash ________ning burchidir.

2) Ota-ona ________ uzoq joylarga ketmang, ularga ________ gapirmang, hamisha muloyim, yoqimli gapiring.
3) ________ning aytganlarini darhol bajarish, ularning ko'nglini shod etish har bir ________ning vazifasi.
4) Uyda va maktabda ________ tarbiya topib, go'zal odatlarni o'zlashtirsangiz, ota-onangizga ________ eshittirasiz.

Foydalanish uchun so'zlar: rahmat, yaxshi, ruxsatsiz, o'g'il-qiz, farzandlar, yolg'on, ota-ona.

3. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring. Hosil bo'lgan maqollarning ma'nosini tushunib oling.

Kimki ota-onasini ayasa	**Otangga gapingni kam qil**
Onangga boshingni xam qil	**Odobi undan aziz**
Bola aziz	**Qadrli bo'lar xalq orasida**

4. **Insonning eng sof va pokiza tuyg‘ulari, ilk hayotiy tushuncha va tasavvurlari birinchi galda oila bag‘rida shakllanadi.**

1) «Ilk hayotiy tushunchalar» deganda nimani tushunasiz?
2) O‘ylab ko‘ring, «yaxshi bola», «yomon bola», «axloq-odob» tushunchalarini, rostgo‘ylik, ota-onaga hurmat, kiyinish, taranish, ozoda yurish ko‘nikmalarini avvalo qayerda o‘rgangansiz?

5. Bo‘sh kataklarga mos harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Bo‘yiga va eniga hosil bo‘lgan so‘zlarning bir-biriga bog‘liqligini tushuntirib bering.

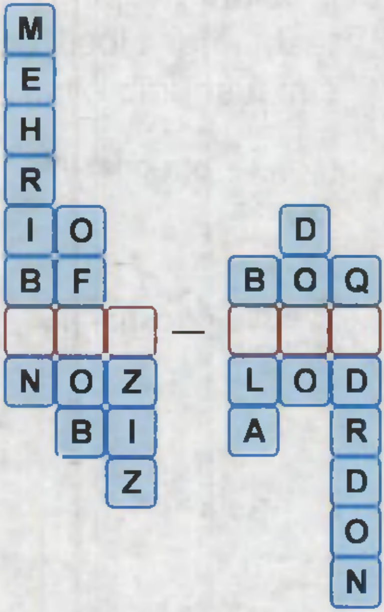

4. QIZ BOLALAR ODOBI

8-DARS

?1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi qizlarning sifatlarini yozing. ____________________
- Qanday odatlar qiz bolalarga mutlaqo yarashmaydi? ____________________
____
- Qiz bola oilada qanday yumushlarni qilishi kerak? ____________________
____

2. Quyidagi so'zlardan qaysilari qizlarga yarashadi? Ularni yashil rangli qalam bilan bo'yang va ularning har biriga bittadan gap tuzing.

Qoch!

Marhamat

Labbay

Tezroq keting!

Yo'qol

Rahmat

Yaxshi borib keling

Xo'p bo'ladi

3. Tushirib qoldirilgan harflarni o‘rniga qo‘yib, maqolni to‘ldiring va uni eslab qolishga harakat qiling.

Y A X _ I   Q _ Z —

O N _   B _ X T _

Y A _ SH _   O‘ _ I L —

_ T _   T A X T _

4. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ularning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) ________ tabiatan nozik, nafis bo‘ladi.

2) Qiz bola oila quvonchi, ota-onaning ________, ________dir.

3) Qiz bolalar o‘zlarining go‘zal________lari, ________lari bilan ota-ona, oiladagilar, qo‘ni-qo‘shni, ustozlarini ________ qilishlari lozim.

Foydalanish uchun so‘zlar: faxri, xulq, qizlar, xursand, iftixori, xislat.

9-DARS

1

2

1. Savol va topshiriqlar:

- Odobli qizga xos xususiyatlarni yozing.

___

___

___

- Odobli qiz kattalarga qanday muomalada bo'ladi?___

___

___

___

___

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Qizlar ________, ________ bo'lib voyaga yetmog'i kerak.
2) Xalqimiz qiz bola haqida shunday deydi: «Qiz bola – misoli ___________».
3) Qiz bola hamisha _________ bilan gapirishga o'rganishi zarur.

Foydalanish uchun so'zlar: odob, farosatli, didli, qizil gul.

3.

Or-nomus, uyat va andisha, sharmu hayo, ibo va iffat, sharqona axloqqa xos tushunchalardir.

Prezidentimizning ushbu so'zlariga izoh yozing. ____________________________

____

____

____

____

____

4. Bo‘sh kataklarni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan qiz bolaga xos sifatlarning har biriga bittadan gap tuzing. Eniga hosil bo‘lgan iborani izohlab bering.

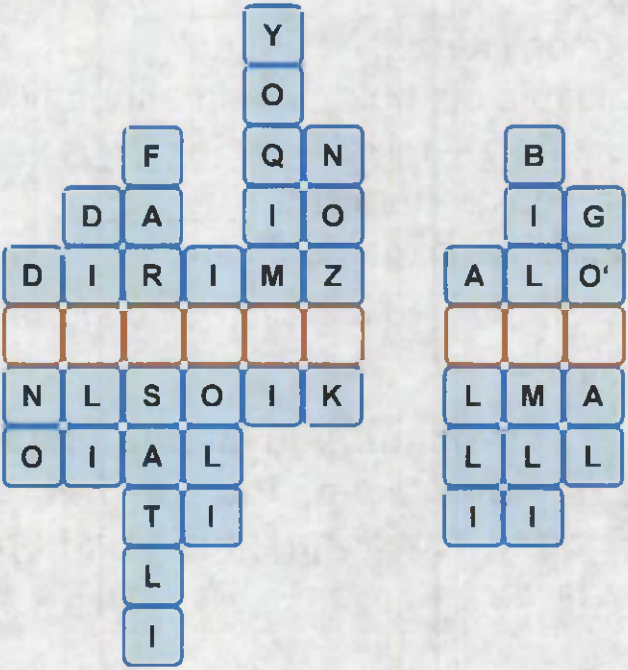

____

____

____

____

____

____

____

5. O‘G‘IL BOLALAR ODOBI

10-DARS

?1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi o‘g‘il bolalarning sifatlarini yozing. ______________________________

  ____
- Qanday odatlar o‘g‘il bolalarga yarash-maydi? ______________________________

  ____
- «Odobli bola – elga manzur» degan naqlni tushuntirib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'ying va gapni to'ldiring. Hosil bo'lgan hikmatli so'zlarni izohlab bering.

1) ________ ko'pga yetkazar,
________ — ko'kka.

2) Ota hunar _______ga meros.

3) Qunt bilan o'rgan hunar,
Hunardan _______ing unar.

Foydalanish uchun so'zlar: rizq, bola, hunar, aql.

3. Quyidagi sifatlardan qaysilari ko'proq o'g'il bolalarga, qaysilari ko'proq qiz bolalarga xosligini ajrating. Ikkalasiga xos so'zlar bo'lsa, ikki rangga ham bo'yang.

mehribon **tartibli** **mard**

orasta **aqlli** **botir**

go'zal **intizomli** **yoqimli**

epchil **bilimdon** **saranjom**

ozoda **iboli** **farosatli**

4. Bo‘sh kataklarni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan o‘g‘il bolaga xos sifatlarning har biriga bittadan gap tuzing. Eniga hosil bo‘lgan iborani tushuntirib bering.

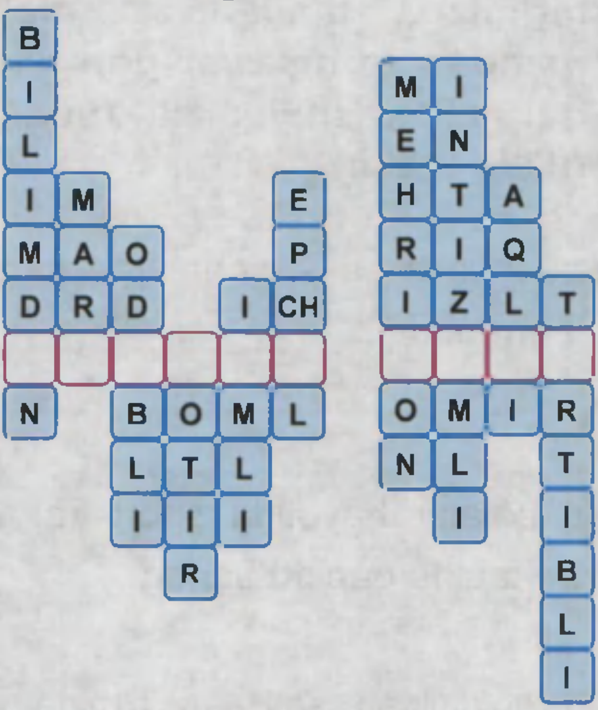

11-DARS

1.

Bundan buyon barcha rejalarimizda madaniyat, ma'rifat, jismoniy tarbiya va sport birinchi darajali vazifalar qatoridan joy olishi lozim.

1) Prezidentimiz qaysi sohalarga katta e'tibor bermoqda? ____________________

____

____

2) O'g'il bolalar hayotida sport katta o'rin tutishi haqida gapirib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ________ aqlli, farosatli, mard, mehribon bo'ladi. Ular ________ o'qishi, ________ bo'lishi kerak.
2) Oiladagi ______ ishlarni o'g'il bolalar bajaradi.

3) O‘g‘il bolalar kelajakda ____________ni qo‘riqlaydi.

4) O‘g‘il bolalar yoshlikdan ______, ______ bo‘lishga intilishi kerak.

Foydalanish uchun so‘zlar: Vatan, yaxshi, o‘g‘il bolalar, qo‘rqmas, botir, qiyin, mehnatsevar.

3. Tushirib qoldirilgan harflarni o‘rniga qo‘yib, gapni to‘ldiring va uni izohlab berishga harakat qiling.

[A][’][L][ ] [M][A][ ][L][A][K][ ][T][N][ ][NG]
[A][’][ ][ ] [F][A][ ][Z][A][ ][D][I].

[B][I][L][ ][B] [Q][O‘][ ][ ][I].
[S][ ][N][ ] [V][A][ ][ ][N] [K][ ][T][ ][D][I]!

Ushbu misralarning muallifi atoqli o‘zbek shoiri ______________________________.

4. «Shogirdlik odobi» haqidagi matndagi bo‘sh kataklarni to‘ldiring. Matnni o‘qing va tushuntirib bering.

Ustozlarga [*sh*][ ][*g*][ ][ ][*d*] bo‘lish – katta [*b*][*a*][ ][*t*]. Lekin, shogird [*u*][ ][*t*][ ][ ]i oldida

shogirdlik [o][d][ ][ ] ini saqlashi kerak. Bular:

– shogird ustoz oldida o‘zini [k][ ][m][ ][ ][r] tutishi;

– ustozning hamma [t][ ][p][sh][ ][r][ ][q] larini a’lo darajada bajarishi;

– ustozning [g][ ][p]larini diqqat bilan tinglashi, tushunmay qolganda [u][ ][r] so‘rab, tushuntirib berishini iltimos qilishi;

– ustozni hamisha [x][ ][r][ ][ ][n][d] qilish uchun vazifalarni sifatli va o‘z [v][a][ ][t] ida bajarishi.

5. Sxemani to‘ldiring.

Insonni ulug‘laydigan fazilatlar

→ *mehnatsevarlik*

→ ______________________

→ ______________________

→ ______________________

→ ______________________

6. ROSTGO‘YLIK VA HALOLLIK

12-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rostgo‘ylik deganda nimani tushunasiz? Birov bilan suhbatlashganda yolg‘on gapirish odobdanmi?
- Yolg‘onchilarning uyatga qolishi haqida gapirib bering.
- Halollik deganda nimani tushunasiz?
- «Halol mehnatning noni totli bo‘ladi» degan gapni izohlab bering.
- Rostgo‘y va halol bo‘lish uchun ko‘proq nimalarga e’tibor berish zarur.

2. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ularning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) Xalqimizda «________ning umri qisqa» degan gap bor.
2) ________ odam tinch bo‘ladi.
3) ________ yolg‘on gapining oshkor bo‘lishidan qo‘rqadi.
4) Yolg‘onchilik qilgan odam ________dan qoladi.

Foydalanish uchun so‘zlar: yolg‘onchi, e’tibor, yolg‘on, rostgo‘y.

3. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring.

Yolg‘onchining so‘zidan emas,	**Qalb dushmani**
Yolg‘onchining rost so‘zi ham	**Rost so‘zingni yashirma**
Yolg‘on so‘z	**Yolg‘on bo‘lur**
Yolg‘onchiga qo‘shilma,	**Ko‘zidan bil**

4. Quyidagi so‘zlarni mos ranglarga bo‘yang va mos yashiklarga «joylashtiring».

yolg‘onchilik

halollik

mehnatsevarlik

tartiblilik

dangasalik

xushmuomalalik

baxillik

sabrsizlik

donolik

mehribonlik

mardlik

7. BUYUKLIK

13-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi buyuk ajdodlarimiz ismini yozing. ______________________________

____

- Ularni nega «buyuk» deb ulug‘laymiz? Ularning buyukligi nimada? ____________

____

- Biz ulardan qanday fazilatlarni o‘rganishimiz zarur deb o‘ylaysiz? __________

____

2.

Xalqimizning yengilmas bahodiri – Alpomish timsolida biz Vatanimizni yomon ko'zlardan, balo-qazolardan asrashga qodir, kerak bo'lsa, bu yo'lda jonini ham fido qilishga tayyor bo'lgan azamat o'g'lonlarimiz – bugungi alpomishlarning qiyofasini ko'ramiz.

1) Ulug' bahodir Alpomish haqida nimalarni bilasiz?
2) Alpomishdek qo'rqmas va mard bo'lish uchun nima qilish zarur deb o'ylaysiz?

3. Savollarga javob yozing.

1) Siz buyuklik deganda nimani tushunasiz? Unga ma'nodosh so'zlarni yozing. ______

____

2) Qanday ishlarni «buyuk» deb hisoblaysiz? ______________________

____

3) Siz kelajakda qanday buyuk ishlarni qilishni rejalashtiryapsiz? ______________

____

4. Bo'sh kataklarga mos harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlarni yaxshi va yomon so'zlarga ajratib yozing. Eniga hosil bo'lgan so'zni izohlab bering.

					B		
O					A	S	
D		I			X	A	
O	X	SH	H		I	X	
	N	O	N	A		Y	A
	U	Q	A	M			L
	K	M	R	T			T
		A		A			A
		S		R			B
							I
							N

Yaxshi so'zlar: ______________________________

____

Yomon so'zlar: ______________________________

____

8. AJDODLAR MEROSI

14-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Ushbu tarixiy obidalarning nomini va qayerda joylashganini yozing. ______

  ____

  ____

- Bu obidalar nimalarni yodimizga solib turadi?
- Ajdodlarimiz merosini asrab-avaylash uchun nima qilish kerak? ____________

  ____

  ____

2. Rebusni yeching.

3. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularni izohlab bering.

1) Aql koni – _________, uni sevganning yo'li __________.

2) _______________ – hayot chirog'i,
_______________ – baxt bulog'i.

3) __________ bo'lsa, yo'qdir undan a'losi.

Foydalanish uchun so'zlar: oftob, kitob, odob-axloq, inson aqli, mehnat.

4. Moslarini topib, odobga doir maqollarni to'ldiring.

Yaxshilik ko'zga ko'rinmas,	**Yomondan hazar**
Yaxshidan nazar–	**Yomonlik ko'zda**
Havas qilgan yetar,	**Yomonlik ko'mib qo'yilmas**
Yaxshilik yuzda,	**Hasad qilgan netar?**

15-DARS

?1. Savol va topshiriqlar:

- Sizga uyda, mahallada, maktabda kimlar pand-nasihat qiladi? ________

____

____

- Ular nimalarni sizga nasihat qiladi?

____

____

- Kitob ham siz uchun nasihatchi bo'lishi mumkinmi? Nima uchun? ____________

- Pand-nasihatlarga amal qilishning foydasi nimada deb o‘ylaysiz? ______

____

2.

Bolaning beg‘ubor ongi bamisoli bosma qog‘oz singari oiladagi, yon-atrofdagi barcha voqea-hodisalarni, ularning zamiridagi taassurotlarni o‘ziga shimirib-singdirib oladi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini mantiqan izohlab berishga harakat qiling.
2) Nima uchun ota-onalar, ustozlar yosh bolalar yomon narsalarni ko‘rmasligini, yomon so‘zlarni eshitmasligini istaydi?

3. To‘g‘ri javobni belgilang.

1) Kim bizga nasihatlar qilishi mumkin?

A) ota-onamiz B) ustozlarimiz D) ikkalasi ham

2) Nasihatlar bizga qachon kerak bo‘ladi?

A) maktabda B) uyda D) butun hayotimiz davomida

4. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring. Nasihatlarning ma'nosini tushunib oling.

Ko'p o'ynagan bola,	**O'qimagan – o'ziga zolim**
O'qigan – olim,	**Baxting ketdi**
Vaqting ketdi –	**El ko'zida ola**

5. Bo'sh kataklarni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlar orasidan qaysilarini «tarbiya o'chog'i», qaysilarini «nasihatchi» deb atash mumkin? Eniga hosil bo'lgan iborani tushuntirib bering.

V						
A	O					
T	I			M	O	
A	L	U		A	N	O
		T	L	A		A
		O	M	L		
		Z		L		
				A		

____

____

____

____

____

____

____

____

____

9. MAQTANCHOQLIK – YOMON ODAT, KAMTARLIK KELTIRAR SAODAT

16-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlar yordamida maqtanchoqlik haqida fikr bildiring.
- Maqtanchoqlikni nega yomon odat deyishadi?
- Kamtarlik deganda nimani tushunasiz?
- Maqtanchoqlik va kamtarlik bir-biriga qarama-qarshi so'zlar ekanini izohlab bering.

2. Rasmdagi narsa va jonivorlar nomini kataklarga yozing. Qizilga bo‘yalgan kataklardagi harflar o‘rniga pastdagi harflarni shunday joylashtiringki, kamtar so‘ziga zid ma’nodagi so‘z paydo bo‘lsin.

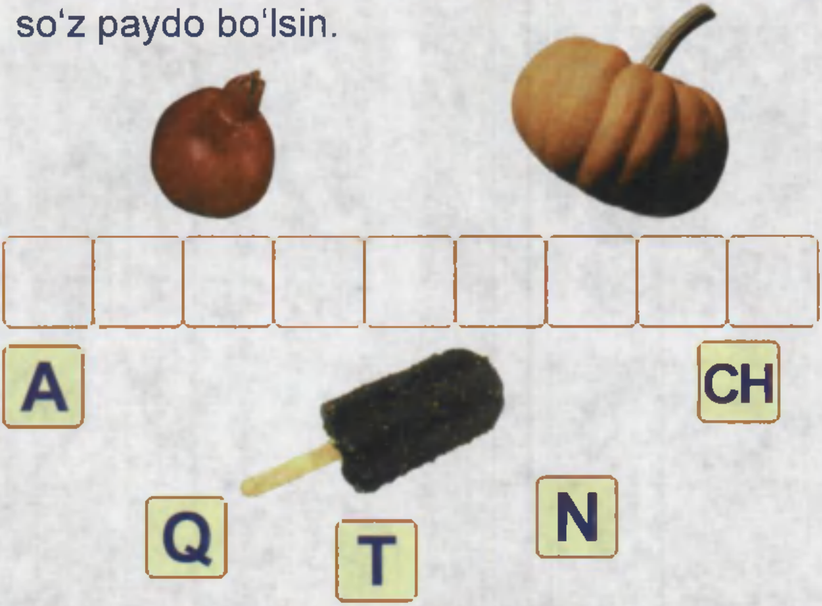

3.

Hammamizga ma’lumki, muqaddas kitoblarimiz, buyuk bobolarimiz merosi bizni doimo halol mehnat bilan yashashga, mardlik, saxovat va kamtarlikka chaqiradi.

1) «Halol mehnat», «mardlik», «saxovat», «kamtarlik» so‘zlarining ma’nosini tushuntirib bering.

2) Prezidentimizning yuqoridagi fikrini ustozingiz, ota-onangiz yordamida tushunib olishga harakat qiling.

4. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ularning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) ________ inson hech maqtanmaydi, baland ovozda so‘zlamaydi.

2) Dunyoga mashhur bo‘lgan insonlar hech ________.

Foydalanish uchun so‘zlar: *maqtanmaganlar, kamtar.*

5. Quyida siymolari aks ettirilgan buyuk bobokalonlarimiz g‘oyatda kamtar bo‘lganlar. Ularning nomlarini yozing.

1

2

3

4

1. ______________________________
2. ______________________________
3. ______________________________
4. ______________________________

10. VAQT QADRI

17-DARS

1. Savol va topshiriqlar:
   - Rasmlar asosida bolaning kun tartibini aytib bering.
   - Siz bo‘sh vaqtlaringizda nima qilasiz?

     ____
   - «Vaqt – oltindan qimmatdir» deganda nimani tushunasiz?
   - Vaqtning qadriga yetish uchun nima qilasiz?

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ________ dan unumli foydalanish har bir insonning o'ziga bog'liq.

2) Vaqt faqat _________ qadrli bo'lmay, balki yoshlikda ham qadrli.

Foydalanish uchun so'zlar: qariganda, vaqt.

3. «Mening kun tartibim» mavzusida o'zingiz haqingizda hikoya yozing.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

4. Berilgan izohlar bilan sxemani to'ldiring.

V	*omad*
A	*oliy hakam*
Q	
T	

5. Moslarini topib, maqollarni to'ldiring va ularni izohlab bering.

Vaqtli harakat –	Kelar kun sotilmas
O'tgan kun topilmas,	qor yog'ar
Qolgan ishga	horimas
Erta turgan	oxiri barakat

18-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bolalar nimalar qilyapti?
- Ularning qaysilari vaqtdan unumli foydalanmoqda?
- «Vaqt qadriga yetish ham odob belgisidir» degan gapning ma'nosini tushuntirib bering.
- «Yoshlikda ko‘proq vaqtingizni kitob o‘qishga sarflasangiz» katta bo‘lganingizda qiynalmaysiz» degan gapni qanday izohlaysiz?

2. Bo‘sh kataklarga mos harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan so‘zlarning har biriga gap tuzing. Eniga hosil bo‘lgan so‘zlarning qaysi biri qimmatli ekanini misollar bilan tushuntirib bering.

a)

A	L	A	I
T	L	D	N
A	A	R	CH
N			L
			I
			K

b)

	A	K		
	H	A		D
	I	M		O
D		A	L	O
O		R	M	
B				

3. **Ota-bobolarimiz qadimdan ilmni bebaho boylik hisoblashgan.**

1) Insonning ilm olishida vaqtning o‘rni qanday? Vaqt o‘tgan sari inson hayotida nimalar o‘zgaradi?
2) Vaqt qadriga yetish, har kun, har soat-dan unumli foydalanish zarurligi haqida gapirib bering.

4. Bo‘sh kataklarga mos harflarni qo‘yib, maqollarni to‘ldiring va ularni izohlab bering.

a) I _ SON UM _ I – D _ RYO S _ VI.

b) VA _ T – G‘ _ NIM _ T, O‘T _ A – N _ DOMAT.

d) VA _ T _ NG K _ T _ I, NA _ D _ NG K _ T _ I.

11. INSONPARVARLIK

19-DARS

1. Savol va topshiriqlar:
   - Insonparvarlik deganda nimani tushunasiz?
   - Rasmlardagi qaysi bolalar yaxshilik qilishyapti? Qaysi bolalarga insonparvarlikni tushuntirish kerak deb o‘ylaysiz?
   - Hayotda insonparvar bo‘lish uchun nimalar qilish zarur? ____________________

   ____

2. Harflar bunda betartib,
Joylashgandir bo‘lib jam.
O‘rnida topsa tarkib,
Bo‘lar bir so‘z mujassam.

1) X K SH L
I A Y I

☐☐☐☐☐☐☐☐

2) S N N I V A
R O A R P

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

3. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ularning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) ________ga doim yordam berish lozim.
2) Sizning ________ingiz bilan bemorlar tuzaladi. __________ xursand bo‘lib, sizni duo qiladilar.

3) Inson ________ qilish uchun dunyoga keladi. Odamlar bir-birlariga yaxshilik qilsa, bu ______________dir.

4) Insonparvarlik __________________ga va yaxshilikka xizmat qiladi.

Foydalanish uchun so'zlar: baxt-saodat, qariyalar, insonparvarlik, yordam, yaxshilik, keksalar.

4. Insonparvarlikka xos xususiyatlarni yozib, sxemani to'ldiring.

I N S O N P A R V A R L I K

- *Odamlarni sevish* ________________
- *Yaxshilik qilish* ________________
- ________________________
  ____
- ________________________
  ____
- ________________________
  ____

20-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Xalqimizga xos eng yaxshi fazilatlar haqida nimalarni bilasiz?
- Insonparvar odamlar bir-biri bilan qanday munosbatda bo‘lishini yozing.

  ____

  ____

- 3-4-rasmdagi qadamjolarning nomlarini, joylashgan joyini yozing? ____________

  ____

  ____

- Bu qadamjolar qachon, kimning tashabbusi bilan qurilgani haqida ustozlaringiz, ota-onangiz yordamida bilib oling.

2.

Mehr-oqibat, avvalo, insonning inson bilan, qo‘shnining qo‘shni bilan, qarindoshning qarindosh, oilaning oila bilan, eng muhimi, shaxsning jamiyat bilan uyg‘un bo‘lib yashashini, hamjihat yashash, yetim-yesir, beva-bechora va nogironlarga, musofirlarga saxovat ko‘rsatish, sidqidildan, beg‘araz yordam berishni anglatadi.

1) Mehr-oqibat deganda nimani tushunasiz?

2) Mehr-oqibatli bo‘lish uchun nima ishlar qilish kerak deb o‘ylaysiz? ______________________

____

____

____

____

____

3) Mehr-oqibatli insongina insonparvar bo‘lishi mumkin. Bu gapni tushuntirib bering.

3. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, maqollarni to'ldiring va ularni izohlab bering.

1) ____________________ – ulug' sifat,
____________________ – yaxshi odat.
2) ______________ – kishiga zeb-ziynatdir.
3) Kamtarlikning boshi ___________,
Salom keltirar yaxshi ___________!

Foydalanish uchun so'zlar: Mehribonlik, nom, salom, insonparvarlik, kamtarlik.

4. Insonparvarlik – oliy fazilat ekani haqida fikringizni yozing.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

12. HASHAR – XAYRLI VA SAVOBLI ISHDIR

21-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarni izohlab bering.
- «Kuch – birlikda» degan ibora qadimiy an’analarimizdan biri bo‘lgan hasharga mos kelishini tushuntirishga harakat qiling.
- Siz ham hasharlarda ishtirok etganmisiz? Unda nimalarni o‘rgangansiz?

2. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘lg‘azing. Ularning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) ________ biror ishni birgalashib bajarishdir.
2) Hasharda ________________ning mehnati bilan ish unumli bo‘ladi va tez bitadi.
3) ____________da daraxt va ko‘chatlar o‘tqaziladi.
4) Hasharda ____________ va ____________ tozalanadi.

Foydalanish uchun so‘zlar: Bahor, ko‘pchilik, hashar, ko‘chalar, mahalla.

3. Moslarini topib, maqollarni o‘qing va ularni izohlab bering.

Aql bilan rejala, | **Tejamagan qolar doim qiyinoqqa**

Tejab ishlatgan yetar uzoqqa, | **Tommay qolsa cho‘l bo‘lur**

Toma-toma ko‘l bo‘lur, | **Tadbir bilan ish boshla**

4. Sxemani to‘ldiring.

Ushbu bayramlardan oldin har bir odam o‘z uy-joyini tozalashi kerak

5. Savollarga javob bering.

1) Qayerlarda hashar qilinadi? ____________

2) Hashar qilishning sababi nimada? ______

3) Hashar yo‘li bilan ko‘cha, mahalla, maktablarni obod qilinishining ahamiyati nimada deb o‘ylaysiz?

4) «Hashar – elga yarashar» degan hikmatli so‘zni tushuntirib bera olasizmi

5) Hasharda kimlar ishtirok etishi mumkin?

6) Hashar ishtirokchilari olijanob insonlar bo‘lishi haqida gapirib bering.

22-DARS

1.

Hashar odati istiqlol davrida yangicha ma'no-mazmunga ega bo'lib, umummilliy an'ana tusini olgani barchamizni mamnun etadi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida tushunib olishga harakat qiling.
2) Hashar – xayrli va savobli ish ekani, odamlar o'rtasida mehr-oqibatni kuchaytirishga xizmat qilishi haqida gapirib bering.

2. Moslarini topib, birlashtiring va maqollarni tushuntirib bering.

Ahil ishlasang, ish unar,	xushvaqtlik – quvnoqlikda
Baraka – inoqlikda,	musht bo'lar
Besh barmoq yig'ilsa,	«Bor bo'l» degan belga quvvat
«Horma» degan holga quvvat,	har mushkul oson bo'lar

3. Ma'nodosh so'zlar bilan to'ldiring.

a

tozalik

______
______
______
______

b

ahillik

______
______
______
______

d

quvonch

______
______
______
______

e

mustaqillik

______
______
______
______

4. Sxemani to'ldiring.

Hashar zamirida quyidagi qadriyatlar mujassam

- *mehr-oqibat*
- ______________
- ______________
- ______________
- ______________

5. «Maktabimizdagi hashar» mavzusida kichik hikoya yozing.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

13. DANGASADAN HAMMA BEZOR

23-DARS

1

2

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bolalar haqida fikringiz qanday?
- Siz bu bolalarga qanday maslahatlar berasiz?
- «Dangasadan hamma bezor» degan gapni qanday tushunasiz?
- Dangasalikning ziddi nima?
- Dangasalikdan qutulish uchun nimalar qilish zarur? ____________________

____

____

2. Moslarini toping va chiziqcha yordamida birlashtiring. Maqollarni izohlab bering.

Beodobning kulgusi ko‘p,	So‘zidan ko‘ngil ozar
Bekorchidan el bezor,	Ishni ko‘p ko‘zla
Gapni oz so‘zla,	Dangasa har joyda
Dono bir joyda	Dangasaning uyqusi

3. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ushbu gaplarning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) _______ inson umrini uzaytiradi, sog‘lom va baquvvat qiladi.

2) _______ insonlar hayotda juda qiynalib kun ko‘radilar.

3) _______ qadrini bilmagan inson o‘z qadrini ham bilmaydi.

4) Dangasa odamlar _______ hurmatiga sazovor bo‘lmaydilar.

Foydalanish uchun so‘zlar: Dangasa, el-yurt, harakat, vaqt.

4. Bo‘sh kataklarga mos harflarni yozib krossvordni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan so‘zlarga bittadan gap tuzing. Eniga hosil bo‘lgan so‘zni izohlab bering.

O		M				M
Z		E				A
O	M	H		V	U	D
L	K	A	U	Q	T	N
I	T	T	L	T	O	I
K	A		Z		Z	Y
	B		O			A
			R			T

____

____

____

____

24-DARS

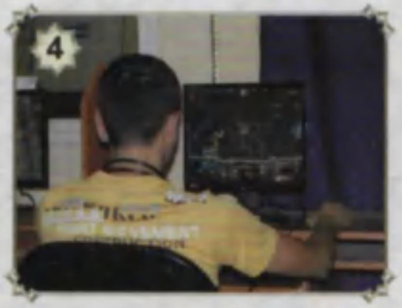

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bolalarni «bekorchi» deb atash mumkinmi? Nima uchun?
- «Bekorchilik» qanday sabablar tufayli paydo bo‘ladi?
- «Bekorchilik – dangasalikning boshi» degan iborani tushuntirib bering.
- Dangasalik, bekorchilik qanday yomon oqibatlarga olib keladi?

2. Tushirib qoldirilgan harflarni o‘rniga qo‘ying va ibratli gaplarni izohlab bering.

1) M E H _ A _   B _ X T

K E _ T I R _ R .

2) M E _ N A T   SH U X _ A T

K E L _ _ R _ R ,

Y A L _ O V L _ K –

L A ’ _ A T .

3) E R I _ G A N   I K _ I

I SH _ A R ,

O X _ R I   B A R _ O G‘ _ N

T I _ L A R .

3.

Tabiatga, odamlarga yaqinlik, doimo yaxshilikni o‘ylab yashash, halol mehnat qilish, dunyoning tengsiz ne’mat va go‘zalliklaridan bahramand bo‘lish insonni ulug‘laydi.

1) Prezidentimiz ta'kidlagan insonni ulug'laydigan omillarni yozing. ____________

____

____

2) Tabiatga, odamlarga g'amxo'rlik qilish, mehnat qilish insonparvarlik, dangasalik esa yomon odat ekanligini tushuntirib bering.

4. Ma'nodosh so'zlarni bir xil rangga bo'yang.

dangasa ◯ vaqt ◯

mehnatsevar ◯

mehnatkash ◯ insonparvarlik ◯

ishyoqmas ◯ fursat ◯

yalqov ◯ ishchan ◯

mehr-oqibatlilik ◯ mehribonlik ◯

14. MEHMONDO'STLIK ODOBI

25-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarni izohlab bering.
- Mehmon kelganda ularni qanday kutib olasiz?
- «Mehmon – otangdek ulug'» degan maqolni qanday izohlaysiz?
- Mehmondo'stlik deganda nimani tushunasiz?
- Mehmondo'stlik xalqimizga xos fazilat ekani haqida gapirib bering.

2.

Buyuk bobomiz Alisher Navoiyning:

«Oldig'a qo'yganni yemak – hayvonning ishi, Og'ziga kelganni demak – nodonning ishi» degan chuqur ma'noli so'zlarini yodda tutmoq lozim.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.
2) Alisher Navoiyning yuqorida keltirilgan baytidan nimalarni tushundingiz?

3. Sxemani to'ldiring.

Mehmondo'stlikka xos «so'zlar»

xush kelibsiz	________________
________________	________________
________________	________________

4. Moslarini toping va birlashtiring. Maqollarning ma'nosini tushuntirib bering.

Kelmoq ixtiyor bilan,	mezbon xizmatda
Hurmat qilsang,	kelishini so'ra
Mehmon izzatda,	rizqi kelar teshikdan
Mehmonning ketishini so'rama,	hurmat ko'rasan
Mehmon kelar eshikdan,	ketmoq ijozat bilan

5. «Mehmonni kutib olish» va «dasturxon atrofida mehmon qilish» odobi haqida fikringizni qisqacha yozing.

15. KIYINISH ODOBI

26-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bolalar va kishilarning kiyimidan nimalarni bilish mumkin?
- Kiyim kiyganda nimalarga ahamiyat berish kerak deb o‘ylaysiz?
- «Boradigan joyga qarab kiyinish kerak» degan gapni qanday izohlaysiz?
- Nima uchun «inson kiyinishidan ma’lum bo‘ladi» deyishadi?

2. Bo‘sh kataklarga mos harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan kasb egalari va joylar uchun qanday kiyinish kerakligini aytib bering. Eniga hosil bo‘lgan iborani izohlang.

				M								
				U							F	
M				H	O‘	H					U	
A		U	SH	A	Q	A		T		T	T	O
T	SH		F	D	T	A		G‘	A	M	O	L
A	X		O	I	U	R			L	O	L	A
B	O		K	S	V				A	SH	CH	
	N		O		CH					A	I	
	A		R		I							

16. DO‘ST BO‘LISH ODOBI

27-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Do‘stlik deganda nimani tushunasiz?
- «Chin do‘st» iborasiga izoh bering.Sizning chin do‘stlaringiz bormi? Ulardan siz hech narsangizni ayamaysizmi?
- «Do‘stlari ko‘p bola hayotda qiynalmaydi», deyishadi. Bu gapni qanday tushunasiz?

2. Moslarini toping va chiziqcha yordamida birlashtiring. Maqollarning ma’nosini tushuntirib bering.

Aybsiz do‘st izlagan	dushman kuldirib
Do‘st achitib gapirar,	lekin uni saqlamoq qiyin
Nodon do‘stdan	do‘stsiz qolar
Do‘st topish oson,	dushman yaxshiroq

3. Tushirib qoldirilgan harflarni o‘rniga qo‘ying. Yusuf Xos Hojibning do‘stlashish odobi haqida hosil bo‘lgan ibratli gapini izohlab bering.

D _ S T – O‘ R _ O _ L A _ N I NG

K _ P I Y A _ SH _ ,

U L A R _ I K O‘ _ A Y _ I R I SH –

_ _ X SH I X _ S L A T .

4. Amir Temur bobomizning do‘stlik haqida aytgan hikmatli gaplarini to‘ldiring.

1) ________ – barcha boylikdan afzal.
2) Do‘stingni ________da sina.
3) Do‘stlik ________da bilinadi
4) ______________ do‘stidan hech qachon ranjimaydi.

Foydalanish uchun so‘zlar: Chin do‘st, yomon kun, do‘stlik, sinov.

5.

Agar biz ahil bo‘lsak, el-yurt manfaati yo‘lida bir tanu bir jon bo‘lib yashasak, o‘zimizdan sotqin chiqmasa, o‘zbek xalqini hech kim hech qachon yenga olmaydi.

1) Prezidentimizning ahillik, do‘stlik haqidagi fikrini tushunib oling.
2) Ahil, bir tanu bir jon bo‘lib yashash uchun do‘stlik, hamjihatlik zarurligi haqida gapirib bering.
3) «Do‘stlik» so‘ziga ma’nodosh so‘zlarni yozing. ______________________________

____

17. VATAN – MUQADDAS

28-DARS

1

2

3

4

1. Savol va topshiriqlar:

- Siz Vatan ravnaqi uchun kelajakda nimalar qilmoqchisiz?
- Vatanning muqaddasligini tushuntirib berishga harakat qiling.
- Vatanni sevish, uning qadriga yetish uchun nimalar qilish zarur deb o‘ylaysiz?

2. Moslarini toping va chiziqcha yordamida birlashtiring. Maqollarning ma'nosini tushuntirib bering.

Ona yurt tuprog'i	sen tinch
Vataning tinch –	o'z qadrini bilmas
Vatan qadrini bilmagan	Vatanga muhabbati bo'lmas
Dushmanga nafrati bo'lmaganning	ona sutidek aziz

3. Bo'sh kataklarga mos harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Eniga hosil bo'lgan so'zga izoh bering.

	T	
	I	X
R	CH	L
Z	L	Q
U	I	
	K	

		X				
	M	O		I	B	U
I	K	I	H	S	L	R
J	T	R	I	O	I	
D	A	A	L	N	M	
O	B					
N						

4.

Vatanparvar kishilar el-yurt manfaatiga zarar yetkazadigan yovuz xatti-harakatlarga hech qachon chetdan jim qarab turolmaydi, o'z yurti va xalqiga nisbatan xiyonat va sotqinlikni aslo qabul qilolmaydi.

1) Vatanni sevadigan, uning uchun jonini fido qiladigan insonlarni qanday atashadi?

____

2) Vatanning muqaddasligini vatanparvar insonlar ko'proq his etishining sababini tushuntirib bering.

3) Insonparvar insonlarga xos fazilatlarni yozing. ______________________________

____

____

____

____

____

____

29-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- «Vatanning tinchligu-osoyishtaligi – eng aziz ne'mat» deganda nimani tushunasiz?
- Vatanimiz tinchligini saqlashga siz qanday hissa qo'sha olasiz?
- Vatanning tinchligi uchun jonini fido qilgan bobokalonlarimizning ismini yozing.

____

- Davlatimiz bayrog'i, gerbi, madhiyasi haqida nimalar bilasiz? 3–4-rasmdagi holatlarni qanday izohlaysiz?
- Vatanga muhabbat deganda nimani tushunasiz?

2. Rebusni yeching.

Hosil bo'lgan so'zni o'qing va izohlab bering.

3. Savollarga javob yozing.

1) Mamlakatimiz va uning poytaxti nomini yozing. ____________________

____

2) Davlatimizda nechta viloyat bor? ________

____

____

3) Mamlakatimizdagi respublika nomini yozing. ______________________

4) Yurtimizdagi qadimiy shaharlardan qaysilarini bilasiz? ______________

____

5) Qanday tarixiy obidalarimizni bilasiz?

____

____

6) Buyuk mutafakkir shoir bobokalonlarimizdan kimlarni bilasiz? __________

____

7) Ularning ibratli so'zlaridan aytib bering.

8) Mustaqillik so'ziga ma'nodosh so'zlarni yozing va ularning ma'nosini izohlab bering. ____________________

____

____

4. «Vatan yagonadir, Vatan bittadir» mavzusida o'zingizning fikringizni yozing.

____

____

____

____

____

18. QUVONCHLI KUNLARNI NISHONLASH

30-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Quvonchli kunlar deganda nimani tushunasiz?
- Inson hayotidagi qaysi kunlarni quvonchli kunlar deb aytish mumkin? Ularni yozing ______________________

____

- Mamlakatimizda qanday bayramlar nishonlanadi? ____________________

____

- Bunday xursandchiliklarda ishtirok etish odobi haqida gapirib bering.

2. 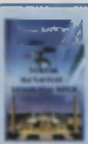

Barchamiz doimo orziqib kutadigan va katta xursandchilik, shodiyona bilan o‘tkazadigan Navro‘z bayrami biz uchun hayot abadiyligi, tabiatning ustuvor qudrati va cheksiz saxovatining, ko‘p ming yillik milliy qiyofamiz, olijanob urf-odatlarimizning betakror ifodasi bo‘lib kelmoqda.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.
2) Umumxalq bayrami bo‘lgan Navro‘z ayyomi haqida gapirib bering.

3. Savollarga javob yozing.

1) Quvonchli kunlarda kimlarni tabriklaysiz?

____

2) Tabrikning qanday turlari bor? __________

____

3) Navro‘z bayrami bilan ota-onangizga aytadigan tabrigingizni yozing. ________

4) Do‘stingizning tug‘ilgan kunida uni qanday so‘zlar bilan tabriklaysiz?

4. Bo‘sh kataklarga mos so‘zlarni yozib, matnni to‘ldiring va uni izoglab bering.

Bayramlarda, kino, teatr, konsert va turli tomoshalarga borganda odob saqlash lozim:

— tomosha boshlanganda qattiq [k][ ][l][m][ ][s][l][ ][k];

— [b][ ][l][ ][n][d] ovozda so‘zlamaslik;

— o‘rindiqdan turib, [y][u][ ][m][ ][s][l][i][ ]

— tomosha [t][ ][m][ ][m] bo‘lmaguncha ketib qolmaslik.

5. Yurtimizda nishonlanadigan Navro‘z bayrami va unda ishtirok etish odobi haqida fikrlaringizni qisqacha yozing.

MENING LUG'AT-MA'LUMOTNOMAM

- _______________ – ___________________________
- _______________ – ___________________________
- _______________ – ___________________________
- _______________ – ___________________________
- _______________ – ___________________________

- ______________ – ____________________________
____
____
____
- ______________ – ____________________________
____
____
____
- ______________ – ____________________________
____
____
____
- ______________ – ____________________________
____
____
____
- ______________ – ____________________________
____
____
____
- ______________ – ____________________________
____

«ODOBNOMA»
o'quv-metodik qo'llanma

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
2-sinfi uchun

Toshkent – «Yangiyo'l poligraf servis» – 2013

Nashriyot litsenziyasi AI №185, 10.05.2011 y.

Muharrir – J. Azimov
Texnik muharrir – M. Riksiyev

Original-maketdan bosishga ruxsat etildi 08.10.13.
Bichimi 60x90 $^{1}/_{16}$. «Arial» garniturasi.
Ofset bosma usulda bosildi. Bosma tabog'i 6,0.
Nusxasi 50000. Buyurtma № 50.

«Yangiyo'l poligraf servis» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
112001, Toshkent viloyati, Yangiyo'l tumani, Samarqand ko'chasi, 44.